



## TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Derya YANIK* tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96' ncı ve 99' uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

**Muazzez ORHAN IŞIK**  
Van Milletvekili

Dünya genelinde ulus-devletlerin ırkçı, asimilasyoncu ve yoksullaştırma politikaları milyonlarca insanı ülkelerini terk etmek zorunda bırakmaktadır. Savaşların milyonlarca kişiyi yerinden ettiği bilinmektedir. Bu savaşlardan en çok kadınlar ve çocuklar ve kadınlar etkilenmektedir. NATO ve Rusya arasında Ukrayna'da başlayan savaştan önce de dünyada, yerinden edilmiş mülteci sayısı 84 milyon kişi olarak açıklanmıştı.

Türkiye'de ise kayıt altına alınmış geçici koruma statüsündeki Suriyeli sayısı Şubat 2022 verilerine göre 3 milyon 746 bin 674 kişi olup bu kişilerin 1 milyon 730 bini kadındır. Türkiye'de Suriyeli halklar dışında, Afrikalı halklardan, başta Afganistan olmak üzere birçok Asya ülkesinden milyonlarca insanın mülteci, sığınmacı, göçmen ve benzeri adlar altında yaşadığı bilinmektedir. Mültecilere yönelik temel hak ve özgürlüklerin güvence altına alınmadığı Türkiye gibi ülkelerde ise hak ihlallerinin sistematik bir hal aldığı ve gerekli tedbirlerin alınmadığı bilinmektedir. Mültecilerin yarısından fazlasını oluşturan mülteci kadınlar, mülteci erkeklerden farklı olarak toplumsal cinsiyet eşitsizliği nedeniyle de şiddete ve ayrımcılığa maruz kalmakta ve yoğun emek sömürsüne maruz bırakılmaktadırlar. Zor koşullarda çalışan mülteci kadınlara yönelik işyerlerinde sistematik şiddet ve ayrımcılık vardır. Özellikle kadın mültecilere yönelik istismar, taciz, tecavüz, cinsel şiddet ve benzeri suçların yargıya taşınmadığı, taşınması durumlarında ise faillerin korunup, yaptırımsız kaldığı ifade edilmektedir.

Irkı, dini, tabiiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi düşünceleri yüzünden, zulme uğrayacağından haklı sebeplerle korktuğu için vatandaşı olduğu ülkenin dışında bulunan ve bu ülkenin korumasından yararlanamayan kişiler olarak mültecilerin hukuki ve insani gerekçelerle korunması ve belirli hizmetlerin sunulması gereklidir. Göçmen kadınlarla iltica talebinde bulunan kadınlara yönelik şiddetle mücadele toplumsal cinsiyete duyarlı bir şekilde yürütülmelidir. Toplumsal cinsiyet temelli şiddet fiillerine maruz kalmış göçmen kadınlara bağımsız ikamet statüsü tanınmalıdır. Kadınlara yönelik toplumsal cinsiyet temelli şiddet bir zulüm çeşidi olarak görülmelidir ve iltica nedenlerinden sayılmalıdır. Sığınmacı statüsü belirlenirken toplumsal cinsiyete duyarlı bir yorum yapılmalı ve sığınma işlemlerinde toplumsal cinsiyete duyarlı usuller, kılavuzlar ve destek hizmetleri

60715

geliştirilmelidir. Geri göndermeme ilkesi şiddet mağduru kadınlar için de uygulanmalıdır. Devletler iltica talebinde bulunan veya sığınan şiddet mağduru bir kadını yaşamının veya özgürlüğünün tehlikede olduğu herhangi bir ülkeye geri göndermemeli veya iade etmemelidir.

**Bu bağlamda:**

- 1) Türkiye’de 2022 yılı itibariyle kadın mülteci, sığınmacı ve göçmen sayısı kaçtır?
- 2) Türkiye’de mülteci kadınlara yönelik her türlü ayrımcılık ve şiddetin önlenmesi amacıyla yürütülen çalışmalar nelerdir?
- 3) Türkiye’de mülteci, sığınmacı ve göçmen kadınlara yönelik sunulan temel kamu hizmetleri nelerdir?
- 4) Türkiye’de toplumsal cinsiyet temelli şiddet fiillerine maruz kalmış sığınmacı ve göçmen kadınlara “bağımsız ikamet statüsü” tanınmakta mıdır?
- 5) Türkiye’de kadınlara yönelik toplumsal cinsiyet temelli şiddet geçerli iltica nedenlerinden sayılmakta mıdır?
- 6) Türkiye’de “geri göndermeme ilkesi” şiddet mağduru kadınlar için dikkate alınmakta mıdır?
- 7) 2010-2022 yılları arasında Türkiye’de öldürülen mülteci, sığınmacı ve göçmen sayısı kaçtır? Maktuller içerisinde kadın oranı nedir? Katliamı gerçekleştirenler içerisinde erkek olanların, kamu görevlisi olanların ve yurttaş olanların ayrı ayrı şekilde oranı nedir?
- 8) 2010-2022 yılları arasında Türkiye’de iş cinayetlerinde yaşamını yitiren mülteci, sığınmacı ve göçmen sayısı kaçtır? Maktuller içerisinde kadın oranı nedir?
- 9) 2010-2022 yılları arasında “sınır dışı” edilen mülteci, sığınmacı ve göçmen sayısı kaçtır? Bunların içerisinde cinsel istismar ve cinsel şiddet mağduru olun kadın sayısı kaçtır?
- 10) Türkiye’de ya da kendi ülkesinde şiddete uğrayan veya şiddete uğramış Türkiye’deki mülteci kadınlar 6284 sayılı kanun kapsamındaki koruma tedbirlerinden yararlanmakta mıdır? 2022 yılında kaç mülteci, sığınmacı ve göçmen kadın için bu kapsamda tedbir alınmış ve destek verilmiştir?
- 11) Geri gönderme ve toplama merkezlerinde mülteci, sığınmacı ve göçmen kadınlara yönelik cinsel istismar ve tacizlerin önlenmesi amacıyla alınan tedbirler nelerdir?
- 12) Türkiye’de çalışma hakkı tanınan mülteci, sığınmacı ve göçmen sayısı kaçtır? Bunların içerisinde kadın sayısı ve oranı nedir?
- 13) Kadın mültecilerin kayıtdışı çalıştırılmasına ilişkin bir çalışmanız mevcut mudur? Kadın mülteci emeği sömürsünün önüne geçmek amacıyla hangi tedbirler alınmaktadır?
- 14) Türkiye’de kadın mülteci, sığınmacı ve göçmenlere yönelik toplumsal cinsiyete duyarlı usuller, kılavuzlar ve destek hizmetleri nelerdir?